

OD ČESKOSLOVENSKEJ KORUNY K EURU

Vývoj meny v poštovej prevádzke na území bývalého Československa.

Dňom 31. decembra 1992 zanikol spoločný štát Čechov a Slovákov - **Česká a Slovenská federatívna republika** (ČSFR), ktorej menou bola **československá koruna** (CSK). S jej skratkou „**Kčs**“ sme sa bežne stretávali na poštových známkach a ceninách.

Obidva nástupnícke štáty **Slovenská republika a Česká republika** vznikli 1. januára 1993 a obidva štáty ešte nejaký čas používali spoločnú menu. Dňom 8. februára 1993 došlo k menovej odluke - Slovenská republika začala používať **slovenskú korunu** (SKK), so skratkou „**Sk**“. Česko začalo používať **českú korunu** (CZK), so skratkou „**Kč**“. Aj tieto meny sa prejavili na poštových ceninách.

Poslednou zmenou je v prípade Slovenskej republiky po jej vstupe do Európskej únie (EÚ) aj vstup do Európskej menovej únie (EMÚ) k 1. januáru 2009, kedy sa na jej území prešlo na spoločnú európsku menu **euro** (EUR), so skratkou „**€**“.

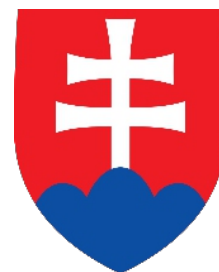
Cieľom exponátu je ukázať, ako sa vyššie uvedené zmeny premietli do poštovej prevádzky v oboch štátoch, hlavne do celistvosti v podobe tzv. „zmiešaných frankatúr“. Tu je potrebné - na základe vlastného výskumu - konštatovať, že tieto materiály nie sú úplne bežne dostupné (teda majú potenciál vzácnosti) a že do budúcnosti majú aj predpoklad rastu hodnoty vzhľadom k ich malému dochovanému počtu v zberateľskej kvalite.

Prvá časť exponátu sa venuje poštovej prevádzke **na území Slovenskej republiky**, kde pôvodné československé známky platili **od 1. januára do 30. septembra 1993** ako tzv. známky súbežné, nakoľko prvá slovenská známka bola vydaná už 1. januára 1993.

Druhá časť exponátu sa venuje poštovej prevádzke **na území Českej republiky**, kde pôvodné československé známky platili **od 1. januára do 30. septembra 1993**, a to od 1. do 19. januára ako tzv. známky predbežné, a od 20. januára 1993 ako tzv. známky súbežné (v ten deň bola vydaná prvá česká poštová známka).

Tretia časť exponátu sa venuje poštovej prevádzke **na území Slovenskej republiky**, kde pôvodné slovenské známky s korunovou hodnotou platili **od 1. januára do 31. decembra 2009** ako tzv. známky súbežné, lebo prvá slovenská známka s eurovou hodnotou bola vydaná už 1. januára 2009.

01.01.-30.09.1993 Slovenská republika

Príprava tlače poštových cenín prebiehala vo štvrtom štvrtroku roku 1992, vlastná tlač bola započatá už v novembri, u výplatných známok 3. decembra 1992. Slovenská poštová správa dodržala pôvodnú „gentlemanskú“ dohodu (medzi budúcimi poštovými správami) a u všetkých cenín vydaných **po celý rok 1993 neuvádzala skratku meny.**

Slovenský štátny znak

Príležitostná poštová známka hodnoty „8“ (Kčs) bola vydaná dňa 1. januára 1993, v prevedení tlačového listu (TL), ktorý obsahoval 6 kusov (2x3) známok, vrátane ozdobnej kresby uprostred. Po menovej odluke (8. februára 1993) mala známka rovnakú nominálnu hodnotu, ale už v novej mene („Sk“). Po prechode na euro (k 1.1.2009) známka stratila platnosť k 31.12.2009.

Slovenský štátny znak

Výplatná poštová známka hodnoty „3“ (Kčs) bola vydaná dňa 2. januára 1993. Jej tlač prebiehala v dňoch 3. až 4. a 7. decembra 1992 a 21. až 22. januára 1993, o čom svedčia dátumy tlače, umiestnené na každom päťdesiat kusovom prepážkovom archu (PA). Po menovej odluke (8. februára 1993) mala známka rovnakú nominálnu hodnotu, ale už v novej mene („Sk“). Po prechode k euru (k 1. januáru 2009) známka stratila platnosť k 31. decembru 2009. Zaujímavosťou je, že z dôvodu nedostatku „prvej“ slovenskej poštovej známky na príležitostných prepážkach dňa 1. januára 1993, bola uvedená do prevádzky pred oficiálnym dňom vydania.

Mestá

Dve výplatné poštové známky hodnoty „5“ (Kčs) s vyobrazením mesta Ružomberok a „10“ (Kčs) s vyobrazením mesta Košice boli vydané dňa 31. januára 1993. Ich tlač prebiehala v dňoch 18. a 21. až 22. decembra 1992 (Ružomberok) a 14. až 16. decembra 1992 (Košice), o čom svedčia príslušné dátumy tlače, umiestnené na každom sto kusovom prepážkovom archu (PA). Po menovej odluke (8. februára 1993) mali rovnakú nominálnu hodnotu, ale už v novej mene („Sk“). Po prechode na euro známky stratili platnosť k 31.12.2009.

Prvá poštová (príležitostná) známka Slovenskej republiky platná od 1.1.1993 - dňa vzniku Slovenskej republiky. Nalepená na poštovej celistvosti s pečiatkou s dátumom 1.1.1993 a odoslaná v prvý deň platnosti doporučene z Bratislavy do Spišskej Novej Vsi. Na celistvosti sa nachádza tiež kašet s motívom vzniku Slovenskej republiky, ako aj ozdobná kresba z tlačového listu.

Druhá poštová známka Slovenskej republiky (výplatná) spolu so známkou Československa. Doporučený list so zmiešanou frankatúrou odoslaný 2.1.1993 z Bratislavy do Čífera.

Celistvosť zo dňa 3.1.1993 odoslaná doporučene z Bratislavy so zmiešanou frankatúrou s poštovými známkami Československa a Slovenskej republiky. Na celistvosti sa nachádza tiež kašeť s motívom vzniku Slovenskej republiky.

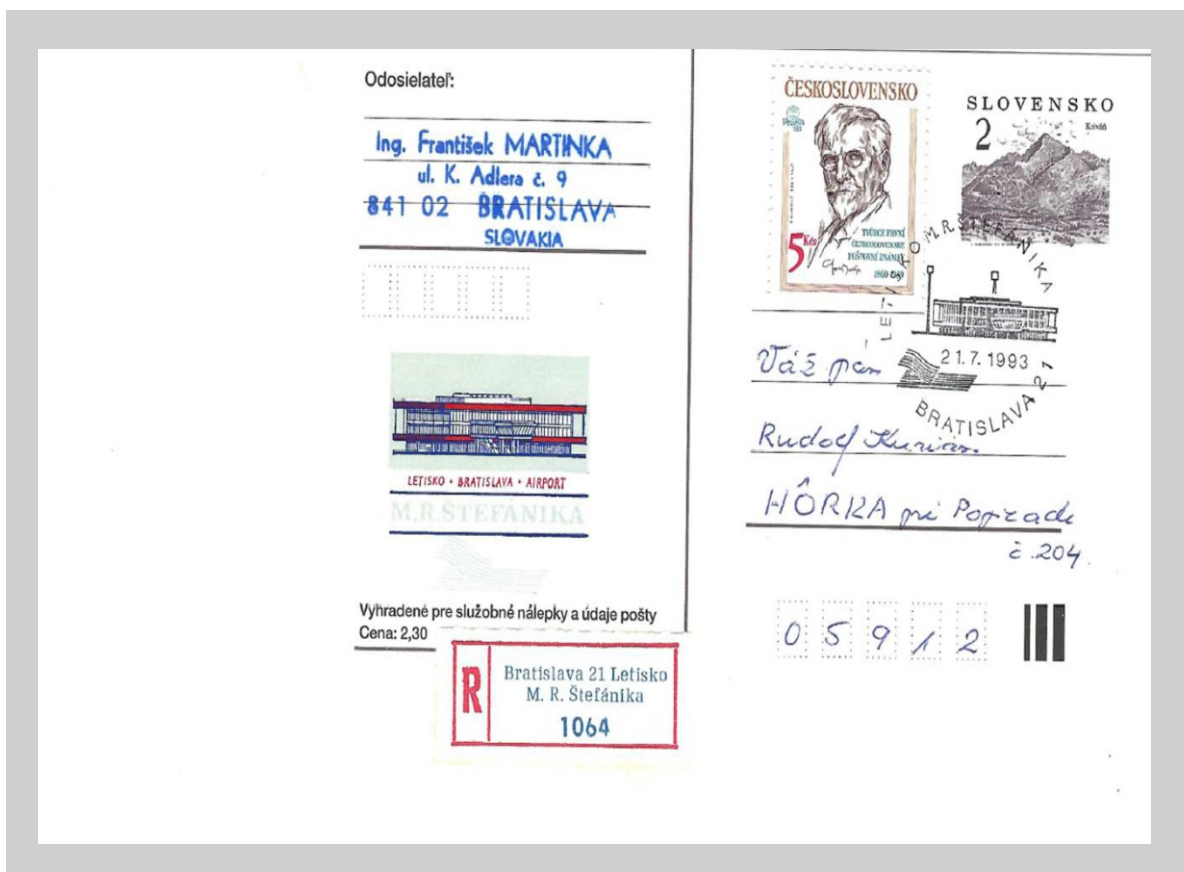
Doporučený list so zmiešanou frankatúrou s poštovými známkami Československa a prvou výplatnou známkou Slovenskej republiky odoslaný dňa 26.2.1993 z Bratislavy do Nových Sádov.

Celistvosť zo dňa 1.3.1993 odoslaná doporučené z obce Šaľa do Bratislavy so zmiešanou frankatúrou s poštovými známami Československa a Slovenskej republiky.

Celistvosť so zmiešanou frankatúrou odoslaná dňa 2.3.1993 doporučené z Bratislavy s poštovými známami Československa a Slovenskej republiky. Na celistvosti je aj kašet (2x) vydaný pri príležitosti voľby prvého prezidenta Slovenskej republiky.

Poštový lístok zo dňa 21.7.1993 odoslaný doporučene z Bratislavy so zmiešanou frankatúrou s poštovými známami Československa a Slovenskej republiky. Kašet s nápisom Letisko M.R. Štefánika.

Celistvosť zo dňa 18.9.1993 odoslaná expresne z Piešťan do Bratislavy so zmiešanou frankatúrou s poštovými známami Československa a Slovenskej republiky.

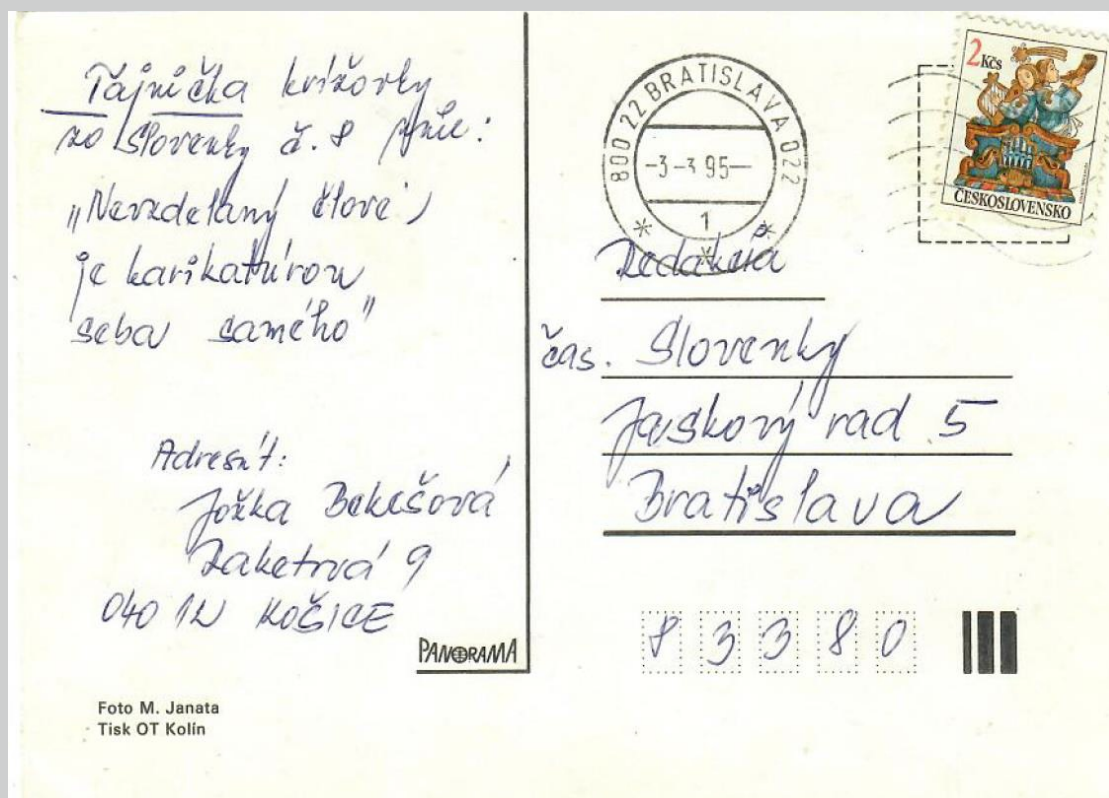
Celistvosť zo dňa 21.9.1993 odoslaná doporučené zo Zvolena do Nových Sadov so zmiešanou frankatúrou s poštovými známkami Československa a Slovenskej republiky.

Poštový lístok so zmiešanou frankatúrou so známkou Československa (2 Kčs), natlačenou známkou Česko-Slovenskej republiky (2 Kčs) a prvou známkou Slovenskej republiky (3) s pečiatkami s dátumom 30.09.1993 zaslaný doporučené v posledný deň platnosti čs. známok (30.9.1993) do Bratislavy.

Pohľadnica zaslaná dňa 2.11.1993 z Gelnice do Bratislavy vyfrankovaná československými poštovými známkami (neopečiatkovanými), ktorých platnosť však skončila už dňa 30.9.1993. Slovenská pošta vyrúbila adresátovi pokutu vo výške 4,- Sk (T.4,- neplatné známky).

Pohľadnica zaslaná dňa 3.3.1995 z Košíc do Bratislavy vyfrankovaná československou poštovou známkou (2,-Kčs), ktorej platnosť však skončila už dňa 30.9.1993. Pohľadnica bola napriek tomu riadne doručená (ku škode pošty).

01.01.-30.09.1993 Česká republika

Príprava tlače poštových cenín prebiehala vo štvrtom štvrtroku roku 1992, vlastná tlač však bola započatá až 5. januára 1993. Oproti pôvodne uvažovanej „gentlemanskej“ dohode (medzi obidvoma budúcimi poštovými správami), bola na poštových známkach skratka v tej dobe platnej meny „Kčs“. Takto vyšli celkom dve emisie, pričom každá obsahovala jednu známku.

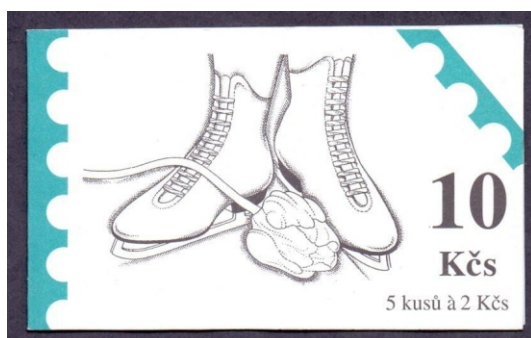
Malý štátny znak Českej republiky

Príležitostná poštová známka hodnoty „3 Kčs“ bola vydaná dňa 20. januára 1993. Jej tlač prebiehala v dňoch 5. až 8. a 11. až 13. januára 1993, o čom svedčia dátumy tlače, umiestnené na každom tridsiatom piatom kuse prepážkového archu (PA). Zaujímavosťou tejto emisie je skutočnosť, že poštová známka má výplatnú platnosť do súčasnosti, napriek tomu, že má uvedenú skratku už neexistujúcej meny. Známkový zošit (ZZ) bol zadaný do tlače až po 8. februári 1993, preto má už uvedenú nominálnu hodnotu vložených známok vo výške „15“ Kč, teda v novej mene.

Majstrovstvá sveta v krasokorčuľovaní Praha 1993

Príležitostná poštová známka hodnoty „2“ Kč bola vydaná dňa 17. februára 1993. Jej tlač prebiehala v dňoch 15. a 18. až 20. januára 1993, o čom svedčia dátumy tlače, umiestnené na každom päťdesiatom kuse prepážkového archu (PA). Zaujímavosťou je, že známka bola **vydaná až po menovej odluke**, má teda v dobe vydania uvedenú skratku už neexistujúcej meny. Aj táto emisia má v Českej republike platnosť až do súčasnosti.

Ing. Antonin Černý

Rubešova 1176
393 01 Pelhřimov

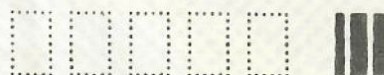

Vážený pan

ThMgr. Andrej Kvas

951 24 NOVÉ SADY 238

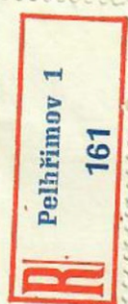
SLOVENSKO

Prvá poštová (príležitostná) známka Českej republiky platná od 20.1.1993. Vyfrankovaná na poštovej celistvosti s pečiatkou s dátumom 20.1.1993 a odoslaná v prvý deň jej platnosti z českého Pelhřimova do Nových Sadov na Slovensko.

Ing. Antonin Černý

Rubešova 1176
393 01 Pelhřimov
CZECH REPUBLIC

Vážený pan

ThMgr. Andrej Kvas

951 24 Nové Sady 238

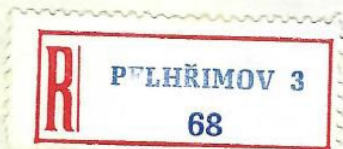
SLOVAKIA

Prvé poštové (príležitostné) známky Českej republiky (2x) platné od 20.1.1993. Vyfrankované na poštovej celistvosti spolu s výplatnými známkami Československa s pečiatkou s dátumom 20.1.1993. Celistvosť odoslaná doporučene v prvý deň platnosti českých príležitostných známok z českého Pelhřimova do Nových Sadov na Slovensko.

Ing. Antonín Černý
Rubežova ul. 1176
393 01 PELHŘIMOV

Doporučená

Vážený pan

ThMgr. Andrej Kvas

951 24 Nové Sady 238

SLOVAKIA

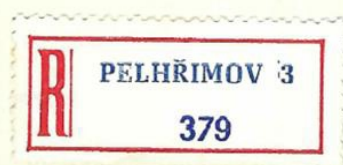
Doporučený list so zmiešanou frankatúrou so známkami Československa a známkou Českej republiky odoslaný dňa 6.5.1993 z českého Pelhřimova do Nových Sádov na Slovensko.

Doporučený list so zmiešanou frankatúrou so známkami Československa a známkou Českej republiky s motívom 1. Valného zhromaždenia ZSF odoslaný dňa 1.7.1993 z Javorníku u Jeseníku do Vrbna pod Pradědem.

Ing. Antonín Černý
Rubešova ul. 1176
393 01 PELHŘIMOV
CZECH REPUBLIC

Doporučeně!

Vážený pan

ThMgr. Andrej Kvas

951 24 Nové Sady 238
SLOVAKIA

Doporučeně

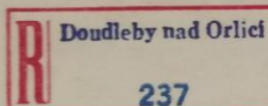
Doporučený list so zmiešanou frankatúrou so známkami Československa a známkami Českej republiky (vrátane poslednej vydané československej a prvej vydané českej známky) odoslaný dňa 13.7.1993 z českého Pelhřimova do Nových Sádov na Slovensko.

Odesílatel:

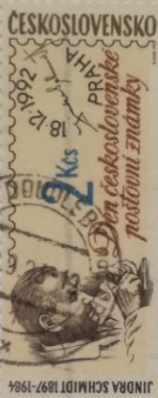
Josef Vašíček
Doudleby nad Orlicí
ČR.

51742

Doporučeně

Vyhrazeno pro služební nálepky a údaje pošty

Ing. Pavel Petický
Žníverska 32
Bratislava
SR.

85106

Poštový lístok so zmiešanou frankatúrou zaslaný doporučené v posledný deň platnosti čs. poštových známok (30.9.1993) z českej obce Doudleby nad Orlicí do Bratislavy.

Slovenská republika 01.01.2009 - dodnes

Ako už bolo vyššie spomenuté, po rozdelení spoločného štátu Čechov a Slovákov vznikli k 1.1.1993 dve samostatné republiky - Česká republika a Slovenská republika. Táto zmena automaticky vyvolala v každej republike potrebu vydávať vlastné ceniny: nielen vlastnú menu, ale aj vlastné poštové známky. **O 11 rokov neskôr (1.5.2004) sa obidve republiky stali členskými krajinami Európskej únie (EÚ).** Navyše, k **1.1.2009 sa Slovenská republika stala aj členom Európskej menovej únie (EMÚ)** a prijala spoločnú európsku menu **EURO (€,€)**. A všetky tieto vyššie uvedené skutočnosti sa nemohli neprejavíť aj v poštovej prevádzke.

Predstavitelia Slovenskej pošty sa na prechod na euro pripravovali už dlhodobo. Preto už v roku 2007 vydali prvú poštovú známku s označením „T” ako tuzemsko pre domáce zásielky. Na poštových známkach nie je uvedená cena, len číslovka a gramáž. Expresná zásielka mala označenie T1, obyčajná zásielka T2. Takzvané „täckové” známky rozlišovali listy aj na základe ich hmotnosti. Odosielateľ zaplatil za zásielku podľa toho, do ktorej váhovej kategórie sa list zmestil. Prvou známkou s označením „T” bola známka s názvom Kytica, vydaná 14.2.2007.

Prvú slovenskú poštovú známku v nominálnej hodnote 1 euro (1,- € = 30,1260,- Sk) vydala Slovenská pošta hneď v prvý deň po prechode na novú menu (1.1.2009). Hneď po tejto známke nasledovalo dňa 2.1.2009 dvanásť emisií známok v nominálnej hodnote od 0,01 eura (0,30 Sk) do 3 eur (90,38 Sk).

Počas celého roka 2009 bolo možné kombinovať všetky tri druhy známok. Známky s hodnotou v slovenských korunách (**Sk**), tarifné známky (**T**) a známky v eurách (**€**). Známky s hodnotou uvedenou v slovenských korunách sa nevymieňali. Ich vlastníci mali celý rok 2009 na to, aby ich spotrebovali. Poštové známky s hodnotou v slovenských korunách platili do 31.12.2009 vrátane. Od 1.1.2010 tak platili už len dva druhy známok – známky eurové a tarifné. A táto skutočnosť sa nevyhnutne prejavila aj na zasielaných celistvostiach.

**1. TRIEDA
1. CLASSE**

Thomas Vandaele
Zonnebeekseweg 209
8900 IEPER
BELGIUM

List so zmiešanou frankatúrou so známkou Slovenskej republiky vydanou v čase platnosti slovenských korún a známkami z prvej emisie slovenských eurových výplatných známok odoslaný prvou triedou dňa 2.4.2009 z Bratislavy do Belgicka.

**1. TRIEDA
1. CLASSE**

1. CLASSE

Ing. Karel Koránek
Jablonecká 416
190 00 Praha - 9
Česká republika

List so zmiešanou frankatúrou so slovenskou tarifnou známkou T2 50g a známkami z prvej emisie slovenských eurových výplatných známok odoslaný prvou triedou dňa 19.1.2010 z Dolného Smokovca do Prahy.

Michal ZIKA – ALBUM
Sečovská 8
SK – 821 02 BRATISLAVA 2
SLOVAKIA

1. TRIEDA
1. CLASSE

Doporučené!

*Ing. Anna Štulajterová
Klementisa 22*

97701 BREZNO

Doporučený list so zmiešanou frankatúrou so známkami Slovenskej republiky v slovenských korunách a prvou pamätnou slovenskou eurovou známkou s príležitostnou pečiatkou k vydaniu prvej slovenskej eurovej poštovej známky. Zaslaný v prvý deň platnosti slovenských eurových známok (1.1.2009) z Bratislavy do Brezna.

Otto Lehis
69403 Abja-Paluoja
Rohu 4
EESTI-ESTONIA

List so zmiešanou frankatúrou so známkou Slovenskej republiky vydanou v čase platnosti slovenských korún a známkami z prvej emisie slovenských eurových výplatných známok odoslaný dňa 10.2.2009 z Nového Mesta nad Váhom do Estónska.

